

Čebelarjeva opravila v maju

Maja je na Obali obdobje glavne paše na akaciji in največ dela s čebelami. Ob ugodnem vremenu se čebele intenzivno razvijajo, zato postanejo AŽ-panji z omejeno prostornino hitro pretesni. Da družine ne izrojiijo, višek zalege, čebel in hrane odvezamem ter porabim za izdelavo narejencev. Za pridobivanje kakovostnega svetlega akacijevega medu je pomembno, da imam v medišču svetlo satje, saj je iztočeni med iz temnejšega satja temnejši. Med dobro akacijevo pašo v medišču živalne družine zgradijo in napolnijo tudi do štiri sate in več.

Klavdijo Babič (klavdijo.babic@siol.net)

V preteklosti je v okolici mojega stojišča robinije zaradi manjšega sestoja dreves medila nekoliko slabše kot drugod na Obali, vendar vseeno zadovoljivo. Prvi pogoj za dobro medenje robinije je, da ni pozebe. V primeru pozebe z zamikom požene sekundarne cvetove, ki ne medijo. Za dobro medenje je pogoj nočna temperatura, ki je večja od 12 °C. V primeru toplih noči se cvetovi čez noč napolnijo z medičino in že zjutraj opazimo, kako se veje povesejo pod težo medičine. Podnevi ob lepem toplu sončnem vremenu s temperaturo okoli 25 °C iz cvetov lepo zadiši. Dež ne škodi, celo priporočljivo je, da občasno dežuje. Najbolj med, ko po dežju posije sonce, je soparno in brez vetra.

V primeru toplega močnejšega južnega vetra medenja ni. Nekoliko bolje je, če piha rahla burja. V zadnjih letih so vse pogostejše mile zime s toplim februarjem in marcem. Cvetenje akacije se začne že okoli 20. aprila ali prej. Ker so v tem obdobju temperature nižje, je medenje manj izdatno. Stojišča imam na približno 350 m nadmorske višine, zato je temperatura nižja kot v nižjih predelih Obale. Velikokrat se zgodi, da, ko se peljem proti Kopru, pri nas akacija ne diši. Bolj kot se spuščam, bolj diši. Enako je, ko grem proti Buzetu. Velikokrat zadiši

Foto: Klavdijo Babič

Šele po zaključeni paši čebele iz prizidkov med odstranijo, nato divjo gradnjo počistim.

še po našem mejnem prehodu. Hkrati z akacijo cveti tudi ruj, zato je iz pelodnih analiz razvidna vsebnost pelodnih zrn ruja. To je posebnost primorskega akacijevega medu. V slabših letinah se ta vsebnost še poveča. Odkar čebelarim, se je samo v letu 2007 pojavila mana na ruju. Kljub cvetenju akacije so mano nabirale na ruju. Iztočeni med je bil črne barve, s posebno aromo.

Opravila ob cvetenju akacije

Da družine med cvetenjem akacije ne preidejo v rojilno razpoloženje, v desetsatnem AŽ-panju, v plodišču ne sme biti več kot šest satov zalege, vendar mora biti v družini dovolj čebel. Če je zalege več, višek odvezamem in porabim za izdelavo narejencev. Tako razbremenjene družine ob dobrem medenju do točenja ne pregledujem, saj jim vsak pregled povzroča stres, zaradi katerega so donosi manjši. Pregledam le, če se pojavi večdnevno slabo vreme, v takih primerih lahko družine preidejo v rojilno razpoloženje. V teh razmerah sem pozoren predvsem na zadostno količino hrane in da ima matica dovolj prostora za zaleganje.

Maja je na Obali obdobje glavne paše na akaciji.

Točenje akacijevega medu

Ob dobrem medenju močne družine že pred koncem paše napolnijo medišča. Da sprostim nekaj prostora v mediščih, odvezam nekaj satov ob stenah. Preostale sate pomaknem na rob, v sredino vstavim satnice in izdelane mlade sate. Odvzete medene sate vstavim v družine, ki imajo v medišču še prostor. Med je načeloma zrel tri dni po končani paši, in ko potresem sate, iz celic ne kaplja. Če se pri odvzemanju medenih satov nekaj medu pcedi po panju ali čebelnjaku, ga takoj obrišem s čisto mokro krpo. Opažam, da ima ob obilnem medenju med kljub pokritim celicam nekoliko višjo vsebnost vode. Vsako točenje medu je za čebelo družino stres, če točenju sledi brezpašno obdobje, je potrebno družine zadostno dokrmili s sladkorno raztopino. Zaloga hrane ne sme pasti pod 7–8 kg medu. Odvzete medene sate v zabojih znosim v avtomobil, v katerem je vključeno klimatsko hlajenje. V nasprotnem primeru bi se deviški sati v pregretem avtomobilu sesedli. Še posebej ob brezpašnem obdobju iztočene sate vrnem v panje zvečer. V nasprotnem primeru lahko izzovem rop.

Kaj storiti, ko je družina tik pred rojenjem

Pogled na gradilnik mi pove vse. Če čebele ne gradijo satja in so tam potegnjeni matičniki, čebele počivajo in visijo na satju in na zadnjem okencu, kljub medenju ne nosijo, zelo malo zašumijo in se takoj umirijo, je to znak, da je družina na roju. Če je dobra matica in ličinke v matičnikih še niso zalite z matičnim mlečkom, prisotna pa je paša, je smiselno podreti matičnike. Družino dodatno razbremenim z odvzemom pokrite zalege s čebelami. Odvzeto satje z zalego in čebelami nadomestim s satnicami oz. izdelanim mladim satjem. Če gradijo satje in ni novih matičnikov, je z družino vse v redu, v družino ne posegam.

Če so matičniki že zaliti z matičnim mlečkom ali celo pokriti, njihovo podiranje ni smiselno. Tedaj odvezam matico z 2–3 sati zalege s čebelami ter satom hrane in narejenca odnesem na drugo lokacijo.

Tako smo družino umetno izrojili. V izrojencu pustim le najlepši matičnik, druge podrem. Čez sedem dni opravim pregled. Z vsakim odvzemom matice iz panja ali rojenjem se prekine zaleganje. Ob začetku zaleganja nove matice ni pokrite zalege, zato so vse varoje na čebelah. Takrat po navodilih veterinarja izvedem zatiranje varoj.

Če sem ob pregledu po pomoti pustil dva matičnika, ko so prvi matičniki pokriti, čebele izrojijo. V izogib neželenim rojem so pomembni protirojilni ukrepi: povečevanje prostora, izrezovanje trotovine, vstavljanje satnic, odvzem pokrite zalege s čebelami.

Foto: Klavdijo Babič

Če roj popršim z vodo, se čebele stisnejo in jih brez težav odnesem.

Ogrebanje roja

Roj pred pobiranjem najprej popršim z vodno pršilko, da se nekoliko umiri. Pod roj postavim lovilnik in vanj otresem čebele. Ko so čebele v lovilniku, ga prestavim za dva dni v hladen temen prostor. Roja v lovilniku ne krmimo. Po dveh dneh roj vselim. V panj vstavim le satnice. Za gradnjo satja je potreben nepretrgan dotok hrane. V primeru prekinitev medenja roj krmim. Dokler čebele intenzivno gradnjo, mu dodajam satnice. Do pokrivanja zalege so vse varoje na čebelah, zato je do tega trenutka čas za zatiranje varoj. V izrojencu pustim le en zrel matičnik, in ko je vsa zalega poležena, tudi v izrojencu zatiram varoje.

Izdelava narejencev

V aprilu in maju izdelujem narejence v trisatnih panjih. Za izdelavo narejencev se ravnam po navodilih, ki jih lahko najdete na spletni strani Čebelarske zveze Slovenije, ta je dostopna na priloženi QR-povezavi.

